

# Methotrexaat (Emthexate, Ledertrexate)

## Wat is Methotrexaat:

Methotrexaat (MTX) is een medicijn dat gebruikt wordt bij kinderen met verschillende ziektes. Aanvankelijk is het ontwikkeld als behandeling voor kanker waarbij het in hoge doseringen gegeven wordt. Bij reumatische ziektes, ook wel auto-immuunziekten genoemd, wordt MTX in een lage dosering voorgeschreven. Het heeft dan een ontstekingsremmend effect. Hierdoor vermindert/verdwijnt de pijn en stijfheid in de gewrichten.

## Wijze van toediening:

Uw kind krijgt dit medicijn op een vaste dag 1x per week. MTX is beschikbaar in 2 vormen: tabletten en injectievloeistof. Meestal wordt begonnen in de vorm van tabletten maar er kunnen redenen zijn dat uw arts de voorkeur geeft aan injecties. De injecties worden net onder de huid (subcutaan) toegediend. Deze hebben als voordeel dat de MTX beter opgenomen wordt en het misschien minder maag-darmklachten geeft. U mag als ouder of als kind, wanneer het dat aan kan, zelf leren spuiten. Ook zijn er ouders, die de injectie 1 keer per week door de huisarts of door de assistente van de huisarts laten toedienen.

De dosering is afhankelijk van het gewicht, de ziekte en conditie van uw kind.

Uw kind kan de MTX het beste vlak voor of vlak na de maaltijd innemen of vlak voor het slapen gaan. MTX-therapie is meestal langdurig. Na het starten duurt het 4 tot 8 weken voor de MTX gaat werken. Als de ziekte onder controle komt, zullen de meeste kinderen nog 6 tot 12 maanden doorbehandeld worden.

## Bijwerkingen van Methotrexaat:

Het is belangrijk te weten dat de meeste kinderen geen last van bijwerkingen hebben.

De meest voorkomende bijwerkingen zijn:

- Misselijkheid en maag-darmklachten. Dit kan variëren van een paar minuten tot een paar dagen. Sommige kinderen worden misselijk als ze aan MTX denken.
- Huiduitslag, haaruitval, hoofdpijn of duizeligheid.
- Het infectierisico is meestal niet verhoogd bij kinderen die behandeld worden met MTX maar het **beloop** van een infectie kan ernstiger zijn. Waterpokken en gordelroos zijn infecties die ernstiger kunnen verlopen wanneer een kind dit krijgt tijdens MTX gebruik.
- In geval van **waterpokken of gordelroos**: Als uw kind waterpokken of gordelroos krijgt, moet u de MTX stoppen tot de koorts weg is en er geen nieuwe blaasjes meer ontstaan. Daarnaast adviseren wij vanaf het ontstaan van de eerste blaasje gedurende 5 dagen een anti-viraal medicijn aan uw kind te geven, namelijk **Valaciclovir**. Dit is op recept verkrijgbaar via Dr. Kamphuis of uw huisarts.

## Wat te doen bij koorts ?

Bij een lichaamstemperatuur > 38.5 moet de MTX overgeslagen worden. Als de lichaamstemperatuur tussen de 38 en 38.5 is, kunt u overwegen de MTX over te slaan, dit hangt af van de klachten van de patient. Bij verkoudheid, milde griepachtige verschijnselen zonder hoge koorts en/of hoesten kan de MTX gewoon gecontinueerd worden.

## Wanneer moet u contact opnemen met de huisarts ?

Wij adviseren u contact met de huisarts of de behandelend arts op te nemen bij:

- Blaasjes of aften in de mond

## Methotrexaat (Emthexate, Ledertrexate)

- Kortademigheid of veel hoesten
- Erge keelpijn in combinatie met koorts
- Herhaaldelijk een bloedneus
- Snel en veel blauwe plekken
- Hoge koorts gedurende twee dagen en veel blaasjes bij waterpokken

### **Wat kun je doen tegen de bijwerkingen:**

Om bijwerkingen te voorkomen wordt Foliumzuur voorgeschreven. Dit is een vitamine en wordt 1 keer per week, 48 uur na de MTX ingenomen.

De MTX tabletten mogen in twee keer ingenomen worden, 's ochtends de ene helft en 's avonds de andere helft.

Soms wordt de injectievloeistof via de mond ingenomen, verdund met wat water of limonade.

Regelmatige bloedcontroles zijn noodzakelijk tijdens het gebruik van MTX.

Het effect op de bloedcellen is vaak mild. Leverfunctie problemen en schade op termijn is zeer zeldzaam gebleken bij kinderen, mede doordat andere schadelijke factoren voor de lever, zoals alcoholgebruik, niet aanwezig zijn. Meestal wordt MTX-therapie onderbroken wanneer de leverfuncties gestoord zijn en kan het middel herstart worden bij normalisering van de leverwaarden.

Vaak gaan bijwerkingen weer over als het lichaam gewend is aan het nieuwe medicijn. Wanneer dat niet het geval is en de kinderen er teveel last van hebben, zal de arts een ander medicijn voorschrijven.

Als uw kind de adolescenten leeftijd bereikt heeft, zijn andere overwegingen van belang. Het drinken van alcohol is niet verstandig omdat het de kans op leverschade door MTX vergroot. MTX is schadelijk voor het ongeboren kind. Het gebruik van anticonceptie bij patiënten die seksueel actief zijn, is noodzakelijk.

### **Vaccinaties**

Wanneer uw kind een oproep krijgt voor de vaccinaties volgens het Rijksvaccinatieprogramma (DKTP, BMR, HIB, Pneumokokken, HPV), kunt u het beste even overleggen met de behandelend arts van uw kind wanneer het deze mag hebben.